

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลบุรี ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดย ดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และ เจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบงานโสตทัศนศึกษา ของสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย และมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2531 ประชากรดังกล่าวผู้วิจัยใช้จำนวน ประชากรที่มีอยู่แท้จริงทั้งหมด ยกเว้นผู้เรียน ผู้วิจัยใช้เพียงกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการติดต่อ เป็นการส่วนตัวจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการของ มหาวิทยาลัยสงขลบุรีทั้ง 2 แห่ง มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่เป็นผู้บริหาร มีจำนวนทั้งหมด 44 รูป แยกเป็น
 - 1.1 สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 21 รูป (จำนวนที่ใช้วิจัยจริง 8 รูป)
 - 1.2 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 23 รูป (จำนวนที่ใช้วิจัยจริง 23 รูป)
2. ประชากรที่เป็นผู้สอน มีจำนวนทั้งหมด 128 รูป/คน แยกเป็น
 - 2.1 สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 52 รูป/คน
 - 2.2 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 76 รูป/คน
3. ประชากรที่เป็นผู้เรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1973: 725 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2527: 63) จากจำนวนผู้เรียนทั้งหมด 1,620 รูป ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร 321 รูป แล้วนำมาแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sample) แยกตามระดับชั้น ของแต่ละมหาวิทยาลัยได้จำนวนดังนี้
 - 3.1 สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 346 รูป ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 69 รูป แยกเป็น

ระดับปริญญาตรี ปีที่ 1	จากจำนวนทั้งหมด	106	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	21	รูป
ระดับปริญญาตรี ปีที่ 2	จากจำนวนทั้งหมด	73	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	15	รูป
ระดับปริญญาตรี ปีที่ 3	จากจำนวนทั้งหมด	76	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	15	รูป
ระดับปริญญาตรี ปีที่ 4	จากจำนวนทั้งหมด	67	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	13	รูป
ระดับปริญญาโท	จากจำนวนทั้งหมด	24	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	5	รูป

3.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 1,620 รูป ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 252 รูป แยกเป็น

ระดับปริญญาตรี ปีที่ 1	จากจำนวนทั้งหมด	368	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	73	รูป
ระดับปริญญาตรี ปีที่ 2	จากจำนวนทั้งหมด	309	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	61	รูป
ระดับปริญญาตรี ปีที่ 3	จากจำนวนทั้งหมด	272	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	54	รูป
ระดับปริญญาตรี ปีที่ 4	จากจำนวนทั้งหมด	297	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	59	รูป
ระดับปริญญาโท	จากจำนวนทั้งหมด	28	รูป	ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	5	รูป

4. ประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 2 รูป/คน แยกเป็น

4.1 สภาการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 1 คน

4.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 1 รูป

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 482 รูป/คน แยกเป็น

1. สภาการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 130 รูป/คน

2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 352 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 2 ชนิดในชุดเดียวกัน คือ

1. แบบสอบถามชนิดปลายปิด (Fixed alternative questionnaires) เป็นแบบสอบถามที่กำหนดให้ผู้ตอบ เลือกตอบ เฉพาะข้อความที่กำหนดให้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Opened - end questionnaires) เป็นแบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

แบบสอบถามดังกล่าวแยกเป็น 4 ชุดตามกลุ่มประชากร มีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบ่งเป็น 3 คน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามเกี่ยวกับ มหาวิทยาลัยสงขล

ที่สังกัด อายุ สมณศักดิ์ วุฒิ ประสบการณ์การบริหาร พื้นฐานความรู้ด้านโสตทัศนศึกษา

แบบสอบถามในตอนที่ 1 มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบและเติมคำตามรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่องานโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา ถ้ามเกี่ยวกับ
ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการบริหารงานโสตทัศนศึกษา 7 ชั้น คือ การวางแผน การจัด
องค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวกและสิ่งการ การประสานงาน การรายงานและการ
ประชาสัมพันธ์ การจัดงบประมาณ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ถ้าม
เกี่ยวกับปริมาณความต้องการ ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาในด้านสถานที่ตั้ง หน่วยงานที่สังกัด
และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโสตทัศนศึกษา

แบบสอบถามในตอนที่ 3 มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ และแบบปลายเปิด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้สอน แบ่งเป็น 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ถ้ามเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงฆ์
ที่สังกัด อายุ สถานภาพส่วนตัว ประสบการณ์การสอน วุฒิ พื้นฐานความรู้ด้านโสตทัศนศึกษา

แบบสอบถามในตอนที่ 1 เป็นแบบ เลือกตอบ และเติมคำตามรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่องานโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา ถ้ามเกี่ยวกับความ
จำเป็นของโสตทัศนอุปกรณ์ และหน่วยงานโสตทัศนศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นใน
การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ ปริมาณ และเหตุผลในการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน

แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบ เลือกตอบตามรายการ

ตอนที่ 3 สภาพการผลิตและการจัดหาโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ถ้ามเกี่ยวกับ
สภาพการจัดซื้อ การผลิต และการขอยืม

แบบสอบถามในตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 4 สภาพการใช้และความต้องการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในการสอน ถ้ามเกี่ยวกับ
สื่อการสอนประเภท เอกสารสิ่งพิมพ์ ประเภทไม่ใช้ฉาย ประเภทใช้ฉาย ประเภทเครื่องเสียง
ประเภท เทคนิควิธีการและกิจกรรม

แบบสอบถามในตอนที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 5 ปัญหาการใช้บริการ การผลิต และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการสอน
ภายใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และอาคาร
สถานที่ ด้านการจัดการ

แบบสอบถามในตอนที่ 5 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 6 ความต้องการบริการด้านโสตทัศนศึกษา หรือสื่อการศึกษา ภายใน 5 ด้าน
คือ ด้านการจัดหาและการเตรียม ด้านการผลิตและการจัดทำ ด้านการเลือกและการใช้ ด้านการ
จัดเก็บและการบำรุงรักษา ด้านการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่

แบบสอบถามในตอนที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 7 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน (มี
รายละเอียด เช่นเดียวกับแบบสอบถามของผู้บริหารในตอนที่ 3)

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ภายเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงฆ์
ที่สังกัด อายุ และวุฒิทางบาลี

แบบสอบถามในตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำตามรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่องานโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา ภายใน 3 ด้าน คือ
ด้านหน่วยงานโสตทัศนศึกษา ด้านการนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน และด้านเทคนิควิธีการสอน

แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 ความต้องการบริการด้านโสตทัศนศึกษา หรือสื่อการศึกษา ภายใน 2 ด้าน
คือ ด้านการเรียน ด้านการปฏิบัติศาสนกิจและกิจกรรมต่าง ๆ

แบบสอบถามในตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 4 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน (มี
รายละเอียด เช่นเดียวกับแบบสอบถามของผู้บริหารในตอนที่ 3)

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงฆ์
ที่สังกัด สถานภาพส่วนบุคคล ภูมิ ประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

แบบสอบถามในตอนที่ 1 เป็นแบบ เลือกตอบและ เติมคำตามรายการ

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา ตามเกี่ยวกับสภาพ
หน่วยงานโสตทัศนศึกษาที่เป็นอยู่ บุคลากร งบประมาณ สถานที่

แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบ เลือกตอบและ เติมคำตามรายการ

ตอนที่ 3 สภาพการผลิตและการจัดหาโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ตาม
เกี่ยวกับ สภาพการจัดซื้อ การผลิต การขอยืม และการขอบริจาค

แบบสอบถามในตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 4 สภาพของโสตทัศนูปกรณ์ที่มหาวิทยาลัยมีอยู่ในปัจจุบัน และความต้องการ
อย่างแท้จริง ตามเกี่ยวกับ โสตทัศนูปกรณ์ประเภทโสตทัศนวัสดุ ประเภทเครื่องมือโสตทัศน
ประเภทโสตทัศนอุปกรณ์และห้องแบบต่าง ๆ

แบบสอบถามในตอนที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 5 สภาพการให้บริการด้านโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา ตามใน 5 ด้านคือ
ด้านการจัดหาและการเตรียม ด้านการผลิตและการจัดทำ ด้านการเลือกและการใช้ ด้านการ
จัดเก็บและการบำรุงรักษา ด้านการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่

แบบสอบถามในตอนที่ 5 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโสตทัศนศึกษาหรือสื่อการศึกษา ตาม
ใน 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ, เครื่องมือ, อุปกรณ์ และอาคารสถานที่
ด้านการจัดการ

แบบสอบถามในตอนที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 7 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน (มี
รายละเอียด เช่นเดียวกับแบบสอบถามของผู้บริหารในตอนที่ 3)

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และงานโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แล้วนำแนวความคิดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มากำหนดเป็นโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสม
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาและการวิจัย จำนวน 9 ท่าน (ดูรายชื่อภาคผนวกหน้า 156) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ตามเนื้อหา (Content Validity) และสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. แก้ไขแบบสอบถามตามข้อ เสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวจน เป็นที่น่าพอใจที่สุด แล้วนำไป เรียบ เรียง ใช้ เป็นแบบสอบถามทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร 1 รูป ผู้สอนฝ่ายบรรณคดี 2 รูป ฝ่ายคฤหัสถ์ 2 คน ผู้เรียน 10 รูป และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา 1 รูป ที่สภากาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชวิทยาลัย และมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไข เรียบ เรียง ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทำเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำไปใช้กับประชากรจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือราชการขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นมัสการไปยังประธานสภาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย และได้รับความอนุเคราะห์จากรองเลขาธิการฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาและผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ในการช่วยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรของมหาวิทยาลัยสงฆ์แต่ละแห่ง แบบสอบถามบางส่วนโดยเฉพาะของอาจารย์พิเศษและผู้บริหารผู้วิจัยได้นำไปส่งด้วยตนเองที่สถานที่ทำงานประจำและที่วัด พร้อมทั้งนัดวันรับแบบสอบถามคืนระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มตั้งแต่ 10 มกราคม 2532 ถึง 24 กุมภาพันธ์ 2532

แบบสอบถามที่ส่งไปยังมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง จำนวนทั้งหมด 482 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 439 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.08 ของแบบสอบถามทั้งหมด ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่ได้รับคืน แยกตามกลุ่มประชากรของมหาวิทยาลัยสงฆ์แต่ละแห่ง

รายการ	สภาการศึกษา			มหาจุฬาฯ			รวม		
	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
	จำนวน	จำนวน		จำนวน	จำนวน		จำนวน	จำนวน	
ผู้บริหาร	8	7	87.5	23	22	95.65	31	29	93.55
ผู้สอน	52	38	73.08	76	58	75.32	128	96	75.00
ผู้เรียน	69	67	97.10	252	245	97.22	321	312	97.20
เจ้าหน้าที่โสดา	1	1	100	1	1	100	2	2	100
รวม	130	113	86.92	352	326	92.61	482	439	91.08

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์แยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยวิธีการทางสถิติที่เหมาะสมดังนี้

1. แบบสอบถามชนิดปลายปิด

1.1 ทาค่าร้อยละสำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบ เลือกตอบและ เติมคำตามรายการ

1.2 ทาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความถี่ดังนี้

4	=	มาก, ทุกครั้ง
3	=	ปานกลาง, บ่อยครั้ง
2	=	น้อย, นาน ๆ ครั้ง
1	=	ไม่เห็นด้วย, ไม่ต้องการ, ไม่มีบริการ, ไม่มีปัญหา, ไม่เคย, ไม่เคยใช้

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยจากคะแนนความถี่ มีดังนี้

3.50 - 4.00	=	มาก, ทุกครั้ง
2.50 - 3.49	=	ปานกลาง, บ่อยครั้ง
1.50 - 2.49	=	น้อย, นาน ๆ ครั้ง
1.00 - 1.49	=	ไม่เห็นด้วย, ไม่ต้องการ, ไม่มีบริการ, ไม่มีปัญหา, ไม่เคย, ไม่เคยใช้

2. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ชนิดในรูปแบบความเรียง ตาราง และแปลความหมายในแต่ละตารางรวมทั้ง 2 มหาวิทยาลัย